

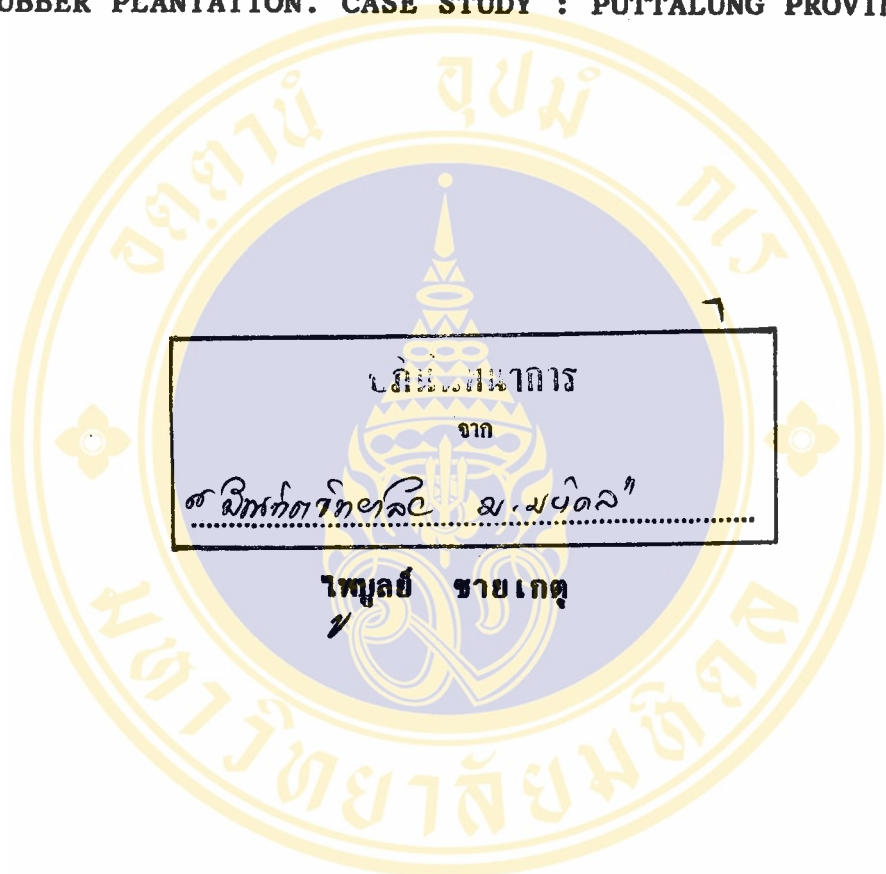

24 ส.ค. 2538

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สารกำจัดวัชพืชในสวนยาง

กรณีศึกษา : จังหวัดพัทลุง

FACTORS INFLUENCING HERBICIDE USAGE BEHAVIOR IN
RUBBER PLANTATION. CASE STUDY : PUTTALUNG PROVINCE

ฉบับนี้เป็นการ
จาก
"สิริกิติ์วิทยาลัง ม.มหิดล"

วิทยุชัย ชาญเกตุ
/

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

กพ
พ.ศ. ๒๕๓๗
๒๕๓๘

พ.ศ. 2538

ตอนต้น กลุ่มที่เคยได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วยจากสารกำจัดวัชพืชหรือสารกำจัดศัตรูพืชอื่น ๆ ด้วยตัวเอง มีพฤติกรรมการใช้สารกำจัดวัชพืชถูกต้องมากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วย กลุ่มที่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืช หรือสารกำจัดศัตรูพืชอื่น ๆ มีพฤติกรรมการใช้สารกำจัดวัชพืชถูกต้องมากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยผ่านการอบรม กลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชอยู่ในระดับสูง มีพฤติกรรมการใช้สารกำจัดวัชพืช ถูกต้องมากกว่า กลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชอยู่ในระดับปานกลาง และ ต่ำ และกลุ่มที่มีความรู้ เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืช อยู่ในระดับปานกลางมีพฤติกรรมการใช้สารกำจัดวัชพืชถูกต้องมากกว่ากลุ่มที่มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ กลุ่มที่มีคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชอยู่ในระดับสูง และระดับปานกลางมีพฤติกรรมการใช้สารกำจัดวัชพืช ถูกต้องมากกว่ากลุ่มที่มีคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชอยู่ในระดับต่ำ

สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยด้าน สังคม เศรษฐกิจ และประชากร ที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สารกำจัดวัชพืชโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมกับการจำแนกหมู่ พบว่ากลุ่มผู้ฉีดพ่นสารกำจัดวัชพืชในสวนยางที่เป็นเกษตรกร มีการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีรายได้ปานกลาง เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมการใช้สารกำจัดวัชพืชถูกต้องมากกว่ากลุ่มอื่น

ส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยกระตุ้น ด้านการใช้สารกำจัดวัชพืช ที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สารกำจัดวัชพืช ของกลุ่มผู้ฉีดพ่นสารกำจัดวัชพืชในสวนยาง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมกับการจำแนกหมู่ พบว่ากลุ่มผู้ฉีดพ่นสารกำจัดวัชพืชในสวนยาง ที่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชหรือสารกำจัดศัตรูพืชอื่น ๆ เคยได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วยจากสารกำจัดวัชพืชหรือสารกำจัดศัตรูพืชอื่น ๆ เคยฉีดพ่นสารกำจัดวัชพืชหรือสารกำจัดศัตรูพืชอื่น ๆ มาไม่เกิน 3 ปี มีความถี่ในการฉีดพ่นสารกำจัดวัชพืชในสวนยาง ระดับปานกลาง เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมการใช้สารกำจัดวัชพืชถูกต้องมากกว่ากลุ่มอื่น

จากผลการศึกษา พบว่า การส่งเสริมให้ผู้ฉีดพ่นสารกำจัดวัชพืชในสวนยางมีพฤติกรรมการใช้สารกำจัดวัชพืช ถูกต้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องให้ความรู้ สร้างทัศนคติที่ดีและจำเป็นต้องจัดฝึกอบรมการใช้สารกำจัดวัชพืช ให้แก่กลุ่มผู้ใช้สารกำจัดวัชพืชโดยเฉพาะ ในขณะเดียวกัน ทั้งภาครัฐและเอกชน ควรจะมีการจัดหาและส่งเสริมให้กลุ่มผู้ฉีดพ่นสารกำจัดวัชพืชในสวนยางได้มีและใช้ เครื่องแต่งกายหรืออุปกรณ์ป้องกันอันตรายต่าง ๆ ที่เหมาะสมโดยเร่งด่วน

Thesis Title   Factors Influencing Herbicide Usage Behavior in
Rubber Plantation. Case Study Puttalong Province
Name   Paiboon Chaigate
Degree   Master of Science
                              (Technology of Environmental Management)

Thesis Supervisory Committee

Pisit Sukreeyapongse, B.Sc., M.Sc.

Laddawan Thong-nop, B.Sc., M.P.H.

Saranya Sutjaritkul, B.Sc., M.Sc.

Date of Graduation   22 May B.E. 2538 (1995)

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the factors influencing behavior of the owners / agriculturists and employees who use / spray herbicide by themselves in their rubber plantations in Puttalong province. Two hundreds and fifty one (251) of the owners/agriculturists and employees were interviewed during January 24 to February 28, 1995. Chi-square, t-test, One-Way Analysis of Variance and Analysis of Variance with Multiple Classification Analysis were adopted as statistics used and analyzed by SPSS/PC⁺ Program

The result revealed that the factors significantly influenced the herbicide usage behavior (p value <0.05) are : education; experience in illness from using herbicide and other pesticide ; experience in training about correct use of herbicide and other pesticide; knowledge and attitude about herbicide. The result showed that those

who have the education higher than primary level; experienced the illness by using herbicide; already participated in herbicide training course; got Attitude score in high and medium levels; have better behavior. It was also found that those who have knowledge scores about correct herbicide usage at high, medium and low levels have behavior in correct herbicide usage at high, medium and low levels respectively.

The socio-economic and population factors on herbicide usage behavior were analyzed with the Analysis of Variance and Multiple Classification Analysis. It was found that those who are the owners/agriculturists that gain education higher than primary level with moderate income, have better behavior than other groups.

The stimulating factors on herbicide usage behavior was analyzed using the Analysis of Variance and Multiple Classification Analysis. It was found that those who have gone through the training herbicide usage, experienced the illness from using herbicide, working / spraying not more than 3 years, and frequency of herbicide spraying at moderate level have better behavior than other groups.

The result of the study indicated that promoting the safe herbicide usage for rubber plantation owners/agriculturists and employees must be provided among the sprayers by giving them knowledge, right attitude and training. Specially, the government and private sectors should provide or encourage all sprayers in rubber plantation to own and use the proper dress, other safety equipments and procedure.